

Quaestiones Morales

CASUS MORALIS

Alinda a pluribus annis non audet ad confessionem accedere, quia maritus alternis diebus actum conjugalem exercere vult: ipsa autem diebus menstruationis debitum reddere non vult; immo abhinc tres annos fluxus sanguinis extraordinarios ad decem dies et ultra patiebatur et tempore fluxus rarissime copulae consentiebat.

QUAERITUR:

Primo: Quaenam causa requiritur ut diebus menstruationis copula licite petatur vel reddatur?

Secundo: Quomodo peccat uxor marito serio petenti negans copulam diebus menstruationis? Estne perpendenda frequentia cycli menstruationis et congressuum maritalium?

Tertio: Peccatne maritus petens vel exigens copulam tempore fluxus extraordinarii sanguinis in uxore?

Quarto: Peccatne uxor, si tempore fluxus extraordinarii i) debitum negat; ii) debitum petit; iii) debitum reddit?

RESPONDEO AD PRIMUM:

Actus conjugalis in se licitus et honestus est, quia est medium a Deo ordinatum ad legitimam propagationem generis humani, sicut cibus et potus ad conservationem suiipsius. Ratione autem alicujus circumstantiae, concubitus maritalis potest evadere aut graviter aut leviter illicitus. Hinc quaeritur num copula illicita dicenda sit tempore menstruationis; et, si affirmative, quaeritur utrum graviter an leviter illicita.

Plures auctores dicunt eam esse peccatum veniale ob indecentiam, nisi excuset aliqua causa rationalis. Haec ratio, scilicet indecentiae, merito a recentioribus moralistis reiicitur quia, aiunt, peculiaris indecentia, et quidem sub culpa vetita, non existit. Quid sane ipsa copula in se spectata indecentius?

Ideo non desunt auctores qui tenent, ratione temporis menstruationis, nullam causam requiri ut licite copula haberi possit. Hinc iuxta eosdem auctores, diebus menstruationis, copula licite petitur et licite redditur.

Hodie tamen plurimi theologi admittunt, teste scientia physiologica, inane prorsus esse quod veteres timebant, scilicet pro-

item hoc tempore conceptam nasci infirmam: immo ob quasdam rationes copula, tempore menstruationis, aliquando consulenda est.

Sed, tempore menstruationis, concubitus, ut hodie tenet communissima et probabilius sententia, est culpa levis. Et ratio est, tum quia tempore fluxus sanguinis concubitus nocere potest paribus genitalibus feminae et inde, si concipiatur, postea periculum aliquod abortus adducere potest, tum quia quaedam intemperantia est non exspectare tempus opportunum brevi adfuturum.

Quidquid sit, speculative loquendo, in praxi non est damnandus nec etiam de culpa levi, si compars petit, aut a fortiori reddit debitum: adest semper quaedam causa rationalis, quae petitionem, et a fortiori redditionem, debiti cohonestat.

RESPONDEO AD SECUNDUM:

Non convenient theologi utrum uxor peccet graviter necne, si remoto omnino periculo incontinentiae, viro serio petenti semel denegat debitum. Communissima sententia theologorum tenet obligationem reddendi debitum, licet per se sit gravis, admittere tamen parvitatem materiae. Ita Prümmer: "si mulier una alterave vice denegat viro debitum conjugale, remittens illud ad aliud sibi conveniens tempus, non est peccatum mortale, saltem si vir non est in proximo periculo incontinentiae aut inde exardescit magna ira". Veermersh asserit: "ut adsit gravis culpa, remoto periculo incontinentiae, requiritur ut uxor pluries debitum deneget". Hinc a fortiori, si uxor marito serio petenti negat copulam diebus menstruationis, per se non peccat, secluso semper et omnino periculo incontinentiae, dummodo vir frui possit iure suo alio tempore. Quid vero si uxor laborat frequentia cycli menstruationis in eodem mense, et vir, remoto periculo incontinentiae, serio petat debitum tempore menstruationis? Nobis videtur uxor graviter peccare posse si pluries denegat: et ratio est, quia vir non tenetur sese abstinere a congressu maritali per longum tempus — requiritur tamen ex parte viri aliqua causa proportionata, etsi non sit gravis.

RESPONDEO AD TERTIUM:

Si extraordinarii fluxus sanguinis non proveniunt ex morbo, iuxta communissimam sententiam theologorum levis causa excusare potest ab omni culpa si vir petit et exigit copulam. Si vero proveniunt ex morbo et diuturni vel perpetui sunt, utrum

vir peccet an non, petens vel exigens debitum, iudicandum est, ut ait Cappeilo, secundum principia generalia de usu matrimonii qui infirmis permittitur vel prohibetur. Videndum est, alius verbis, utrum vir petat rationabiliter an non. Hinc, si damnum uxori obfuturum non est grave, ordinarie copula licita dicenda erit, et ideo vir non peccat, eo quod secus vir perpetuo abstinere deberet, quod est ipsi grave incommodum, et ordinarie grave incontinentiae periculum ei afferetur, quae duplex ratio levi nocimento uxoris certe praevalet. Ita Cappellman: "Medicina Pastoralis", p. 148, Editio latina.

RESPONDEO AD QUARTUM:

i) Si uxor debitum denegans virum exponit proximo periculo incontinentiae, et ipse serio petat, uxor certe graviter peccat, etiam si semel denegat, dummodo malum exinde ei obfuturum non sit grave et proportionatum. Si vero hoc periculum incontinentiae abest ex parte viri, non videtur graviter peccare uxor si aliquando debitum denegat.

ii) Uxor tempore fluxus extraordinarii potest et licite petere, quia in casu uititur iure suo, nisi in reddendo sese exponat in proximo periculo vitae; quo in casu, ut licite petat, requiritur, uti causa, periculum proximum incontinentiae sive propriae sive viri, aut alia causa aequivalens.

iii) A fortiori excusatur uxor si simpliciter reddit debitum, quia in casu cohonestatur semper aliqua causa proportionata, scilicet petitione ex parte viri ob periculum incontinentiae.

C. BONNICI.